

WARMIŃSKO-MAZURSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
z siedzibą w Olsztynie

Barbara Skowronek

Maria Jankowska

Gospodarstwa ekologiczne
- możliwości finansowania

Olsztyn, 2016 r.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn, tel./fax (89) 535 76 84, 526 44 39, 526 82 29

e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

WMODR Oddział w Olecku

ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko

tel. (87) 520 30 31, 520 30 32, fax (87) 520 22 17

e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Dyrektor WMODR

mgr inż. Damian Godziński

Zastępca Dyrektora WMODR

mgr Małgorzata Micińska-Wąsik

Zastępca Dyrektora WMODR

mgr inż. Zdzisław Kamiński

Druk: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn

tel./fax. 89 526 44 39, 89 535 76 84

e-mail: redakcja@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Nakład: 300 egz.

Wydanie I

Rolnictwo ekologiczne to system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej. Produkcja ekologiczna powinna łączyć przyjazne środowisku praktyki gospodarowania, wspomagać wysoki stopień różnorodności biologicznej, wykorzystywać naturalne procesy oraz zapewnić właściwy dobrostan zwierząt.

Rolnicy gospodarujący tym systemem mogą otrzymać dofinansowanie w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020. Działanie to podzielono na następujące pakiety i warianty:

- Pakiet 1. Uprawy rolnicze w okresie konwersji;
- Pakiet 2. Uprawy warzywne w okresie konwersji;
- Pakiet 3. Uprawy zielarskie w okresie konwersji;
- Pakiet 4. Uprawy sadownicze w okresie konwersji:
  - Wariant 4.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze w okresie konwersji,
  - Wariant 4.1.2. Uprawy jagodowe w okresie konwersji,
  - Wariant 4.2. Ekstensywne uprawy sadownicze w okresie konwersji;
- Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji;
- Pakiet 6. Trwałe użytki zielone w okresie konwersji;
- Pakiet 7. Uprawy rolnicze po okresie konwersji;
- Pakiet 8. Uprawy warzywne po okresie konwersji;
- Pakiet 9. Uprawy zielarskie po okresie konwersji;
- Pakiet 10. Uprawy sadownicze po okresie konwersji:
  - Wariant 10.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze po okresie konwersji,
  - Wariant 10.1.2. Uprawy jagodowe po okresie konwersji,
  - Wariant 10.2. Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji.
- Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji;
- Pakiet 12. Trwałe użytki zielone po okresie konwersji.

Beneficjentem działania mogą być rolnicy oraz grupy rolników, którzy dobrowolnie podejmują się przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 i spełniają definicję rolnika aktywnego zawodowo. Płatności w ramach pakietów są przyznawane corocznie przez okres 5 lat rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie w zakresie danego pakietu/pakietów. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty. W ramach działania Rolnictwo ekologiczne płatności podlegają degressywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności. W 2016 roku stosowana będzie następująca degressywność:

- 100% stawki podstawowej - za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej - za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej - za powierzchnię powyżej 100 ha

Wysokość płatności ekologicznej w danym roku ustala się jako iloczyn stawek płatności za hektar gruntu i powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność ekologiczna, po uwzględnieniu zmniejszeń lub wykluczeń wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności. Wysokość

stawek płatności ekologicznej dla poszczególnych pakietów/wariantów jest określona w załączniku nr 8 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zwanego dalej rozporządzeniem ekologicznym. Płatność ekologiczną przyznaje się rolnikowi, o którym mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, jeżeli:

- został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- łączna powierzchnia posiadanych przez niego użytków rolnych w rozumieniu art. 2 ust. 1 akapit drugi lit. f rozporządzenia nr 1305/2013, wynosi co najmniej 1 ha;
- realizuje 5-letnie zobowiązanie ekologiczne, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013, w ramach określonego pakietu albo jego wariantu;
- spełnia warunki przyznania płatności ekologicznej w ramach określonych pakietów lub ich wariantów określone w rozporządzeniu ekologicznym. Jeżeli rolnik nie spełnia warunku łącznej powierzchni posiadanych przez niego użytków rolnych (1 ha), płatność ekologiczna może mu zostać przyznana, jeżeli spełnia ten warunek łącznie z co najmniej jednym innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznej. Zobowiązanie ekologiczne obejmuje użytki rolne, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej w ramach danego pakietu lub wariantu, objęte obszarem zatwierdzonym, a w przypadku jeżeli różnica między całkowitym obszarem zatwierdzonym a całkowitym obszarem zgłoszonym do płatności jest mniejsza lub równa 0,1 ha (art. 18 ust. 6 akapit drugi rozporządzenia nr 640/2014) - użytki rolne zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej w ramach danego pakietu lub wariantu, objęte obszarem zatwierdzonym. Rolnik realizuje zobowiązanie ekologiczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej. Jeżeli nie są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznej:
  - zobowiązanie ekologiczne wygasa,
  - uznaje się, że rolnik zaprzestał realizacji zobowiązania ekologicznego - w zakresie, w jakim nie są spełnione te warunki, chyba że niespełnienie tych warunków jest skutkiem działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/20. Rolnik może realizować jednocześnie więcej niż jedno zobowiązanie ekologiczne jeżeli takie zobowiązanie zostało podjęte w tym samym roku lub w roku następnym. Jeżeli na danym obszarze jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, do tego obszaru nie przysługuje płatność ekologiczna.

Rolnik nie może realizować jednocześnie zobowiązania ekologicznego oraz zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 (Zasada!).

Wyjątek! Zobowiązanie ekologiczne nie może być jednocześnie realizowane wraz z zobowiązaniem rolnośrodowiskowym, chyba że rolnik który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe jest:

- spadkobiercą innego rolnika, który złożył wniosek o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej lub realizował zobowiązanie ekologiczne,

- zapisobiercą windykacyjnym, który w wyniku śmierci innego rolnika nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego:
  - grunty objęte wnioskiem o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej złożonym przez tego rolnika lub objęte zobowiązaniem ekologicznym podjętym przez tego rolnika lub
  - prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie gruntów, o których mowa w lit. a,
- innym następcą prawnym rolnika, który złożył wniosek o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej lub realizował zobowiązanie ekologiczne, lub
- nowym posiadaczem gruntów objętych wnioskiem o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej złożonym przez innego rolnika lub objętych zobowiązaniem ekologicznym podjętym przez tego rolnika i kontynuuje realizację zobowiązania ekologicznego podjętego przez innego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem. Płatność ekologiczna do tego samego obszaru może być przyznana z tytułu realizacji tylko jednego zobowiązania. Zobowiązanie ekologiczne w zakresie wielkości obszaru oraz miejsca realizacji zobowiązania w trakcie jego trwania nie podlega zmianie.

Płatność ekologiczna jest przyznawana do:

- gruntów ornych, na których występują uprawy wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia ekologicznego - w przypadku pakietów 1-3, 5, 7-9 lub 11 lub wariantu 4.1.2 lub 10.1.2;
- trwałych użytków zielonych - w przypadku pakietów 6 i 12
- sadów, w których są uprawiane drzewa lub krzewy z gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia ekologicznego - w przypadku wariantów 4.1.1 lub wariantu 4.2 lub wariantu 10.1.1 lub wariantu 10.2.

Płatność ekologiczna jest przyznawana do gruntu, na którym jest położona działka rolna o powierzchni co najmniej 0,1 ha.

Płatność ekologiczna jest przyznawana:

- jeżeli rolnik prowadzi produkcję rolną zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym, przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007, oraz przepisami wydanymi w trybie przepisów tego rozporządzenia, co jest potwierdzone informacjami zawartymi w wykazie przekazywanym do Prezesa ARiMR z jednostki certyfikującej rolnictwo ekologiczne (zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym),
- w ramach wszystkich pakietów (z wyjątkiem pakietu 5 i 11 Uprawy paszowe na gruntach ornych oraz pakietu 6 i 12 Trwałe użytki zielone), jeżeli rolnik wytworzył produkty rolnictwa ekologicznego, w rozumieniu art. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym, z wyłączeniem przypadku, jeżeli rośliny bobowate grubonasienne lub gorczyca biała uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 1 lub 7 zostaną wykorzystane w danym roku jako nawóz zielony na określonych gruntach (raz w ciągu trwania zobowiązania; płatność w takim przypadku zostanie przyznana do tych gruntów wg stawek określonych dla pakietu 5 lub 11),

- w ramach pakietu 5 i 11 (Uprawy paszowe na gruntach ornych), jeżeli rolnik lub małżonek rolnika jest posiadaczem zwierząt (gatunków: bydło domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie i jelenie sika, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, owce, perlice, świnie): utrzymywanych zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym, których liczba, w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP), wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar gruntów ornych i trwałych użytków zielonych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej i objętych obszarem zatwierdzonym, odpowiednio w ramach pakietu 5 i 11 oraz 6 i 12 lub których liczba, w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP), wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich gruntów ornych i trwałych użytków zielonych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej i objętych obszarem zatwierdzonym, z wyłączeniem gruntów ornych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej i objętych obszarem zatwierdzonym w ramach:
  - pakietów 2 i 8 Uprawy warzywne,
  - wariantów 4.1.2i 10.1.2 Uprawy jagodowe, z wyłączeniem przypadku, jeżeli: rośliny bobowate drobnonasienne, trawy lub ich mieszanki uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 5 lub 11 zostaną wykorzystane w danym roku jako nawóz zielony na określonych gruntach (raz w ciągu trwania zobowiązania), prawy wieloletnich roślin bobowatych drobnonasienne, wieloletnich traw lub ich mieszanek uprawianych w plonie głównym w ramach pakietu 5 lub 11, w drugim roku ich uprawy zostaną wykorzystane jako nawóz zielony (dwa razy w ciągu trwania zobowiązania).
- w ramach pakietu 6 i 12 (Trwałe użytki zielone), jeżeli rolnik lub małżonek rolnika jest posiadaczem zwierząt gatunków: bydło domowe, daniele, gęsi, jelenie i jelenie sika, konie, kozy, króliki, owce, których liczba, w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP), wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich trwałych użytków zielonych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej objętych obszarem zatwierdzonym.
- w przypadku wariantu 10.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze po okresie konwersji i 10.2. Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji, jeżeli rolnik zobowiązał się do utrzymania przez okres 2 lat po zakończeniu zobowiązania minimalnej obsady drzew na gruntach, do których zostanie mu przyznana ostatnia płatność ekologiczna z tytułu realizacji tego zobowiązania. Minimalna obsada drzew wskazana jest w załączniku nr 7 do rozporządzenia ekologicznego, w którym określona jest minimalna obsada drzew krzewów i niektórych upraw jagodowych w ramach pakietu 4 i pakietu 10, z tym że w przypadku sadów mających co najmniej 12 lat-min. obsada drzew wynosi 125 szt./ha i co najmniej 90% tych drzew jest uprawianych nie krócej niż 12 lat.
- w przypadku wariantu 4.1.1 Podstawowe uprawy sadownicze w okresie konwersji, wariantu 4.2 Ekstensywne uprawy sadownicze w okresie konwersji, wariantu 10.1.1 Podstawowe uprawy sadownicze po okresie konwersji oraz wariantu 10.2 Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji dopuszczalna jest uprawa na działce rolnej co najmniej dwóch upraw różnych roślin w ramach tych wariantów pod warunkiem, że zajmują łącznie zwarty obszar o powierzchni co najmniej 0,1 ha (uprawa wielogatunkowa). Jeżeli w ramach uprawy wielogatunkowej na danym gruncie są uprawiane drzewa lub krzewy w ramach wariantów 4.1.1, 4.2, 10.1.1, 10.2, płatność ekologiczna do takiego gruntu, jest przyznawana w danym roku według stawek płatności określo-

nych dla wariantu odpowiednio 4.2 Ekstensywne uprawy sadownicze w okresie konwersji lub 10.2 Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji. W przypadku realizacji zobowiązania ekologicznego w ramach pakietów 1-6 (w okresie konwersji) na gruntach rolnych do których rolnikowi została przyznana pomoc w ramach pakietu rolnictwo ekologicznego w ramach: rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809, z późn. zm.) lub rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. Nr 33, poz. 262, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. poz. 361 i 1312 oraz z 2014 r. poz. 324 i 1487), płatność ekologiczna do tych gruntów jest przyznawana wg stawek określonych odpowiednio dla pakietów 7-12 (po okresie konwersji).

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne:

- posiada plan działalności ekologicznej, który sporządza się przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośredniej w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego, na formularzu udostępnionym przez Agencję,
- nie może przekształcać występujących w gospodarstwie rolnym trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych, zachowuje elementy krajobrazu rolniczego nieużytkowane rolniczo, tworzące ostoje przyrody, określone w planie działalności ekologicznej, prowadzi rejestr działalności ekologicznej zawierający wykaz:
  - działań agrotechnicznych wykonywanych w ramach realizowanego pakietu lub jego wariantu, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin oraz wykonania koszenia,
  - wypasów zwierząt - w przypadku prowadzenia wypasu; wraz z terminem ich przeprowadzenia;
- przestrzega innych wymogów określonych dla danego pakietu lub wariantu, które są określone dla poszczególnych pakietów lub ich wariantów w załączniku nr 2 do rozporządzenia ekologicznego. W przypadku, gdy rolnik jednocześnie realizuje zobowiązanie ekologiczne i zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne:
- rejestr działalności ekologicznej może być prowadzony na jednym formularzu z rejestrem działalności rolnośrodowiskowej prowadzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego;
- plan działalności ekologicznej może być sporządzony na jednym formularzu z planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania

rolno-środowiskowo-klimatycznego. W przypadku rolników ubiegających się o płatność ekologiczną rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje niezależnie od realizowanego pakietu/wariantu oraz niezależnie od liczby realizowanych pakietów/wariantów.

W przypadku ubiegania się o rekompensatę kosztów transakcyjnych, należy na pierwszej stronie we wniosku zaznaczyć Pole „w tym przyznanie kosztów transakcyjnych”.

W przypadku, gdy rolnik jest jednocześnie beneficjentem działania: „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych - wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości żywności” w ramach PROW 2014-2020 lub „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” w ramach PROW 2007-2013, koszty transakcyjne w takim przypadku nie przysługują.

Załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Tab. Wysokość stawek płatności ekologicznej

Pakiety rolnictwa ekologicznego	Warianty rolnictwa ekologicznego	Stawki płatności
Pakiet 1. Uprawy rolnicze w okresie konwersji		966 zł/ha
Pakiet 2. Uprawy warzywne w okresie konwersji		1 557 zł/ha
Pakiet 3. Uprawy zielarskie w okresie konwersji		1 325 zł/ha
Pakiet 4. Uprawy sadownicze w okresie konwersji	4.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze w okresie konwersji	1 882 zł/ha
	4.1.2. Uprawy jagodowe w okresie konwersji	
	4.2. Ekstensywne uprawy sadownicze w okresie konwersji	790 zł/ha
Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji		787 zł/ha
Pakiet 6. Trwałe użytki zielone w okresie konwersji		428 zł/ha
Pakiet 7. Uprawy rolnicze po okresie konwersji		792 zł/ha
Pakiet 8. Uprawy warzywne po okresie konwersji		1 310 zł/ha
Pakiet 9. Uprawy zielarskie po okresie konwersji		1 325 zł/ha
Pakiet 10. Uprawy sadownicze po okresie konwersji	10.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze po okresie konwersji	1 501 zł/ha
	10.1.2. Uprawy jagodowe po okresie konwersji	
	10.2. Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji	660 zł/ha
Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji		559 zł/ha
Pakiet 12. Trwałe użytki zielone po okresie konwersji		428 zł/ha

Wykaz aktów prawnych obowiązujących dla wniosków składanych w 2016 roku w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Obsługa wniosków o przyznanie płatności ekologicznej odbywa się w oparciu o następujące przepisy UE i krajowe:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE nr L 347/487 z 20.12.2013r.) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE nr L 347/549 z 20.12.2013 r.)-
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 Dz. Urz. UE nr L 347 z 20.12.2013r., str. 608)
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1310/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające niektóre przepisy przejściowe w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie środków i ich rozdziału w odniesieniu do roku 2014, a także i zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 oraz rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie ich stosowania w roku 2014 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 865)
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014 r., str. 48)
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 639/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz zmiany załącznika X do tego rozporządzenia (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014 r., str. 1, z późn. zm.)
zmienione przez:
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/141 z dnia 30 listopada 2015 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) nr 639/2014 w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących płatności dla młodych rolników i dotyczących dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją

oraz wprowadzające odstępstwo od art. 53 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 28 z 04.02.2016 r., str. 2)

- ❑ rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 807/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i wprowadzające przepisy przejściowe (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014 r., str. 1)
- ❑ rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014 r., str. 18)
- ❑ rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014 r., str. 69 z późn. zm.)
- ❑ rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007 r., str. 1)
- ❑ ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2015 r., poz. 807)
- ❑ ustawa z dnia 20 lutego o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349)
zmieniona przez:
  - ustawa z dnia 9 marca 2016 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 337)
- ❑ ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. 2015 r., poz. 497)
- ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015, poz. 370, z późn. zm.)
zmienione przez:
  - ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 983)
  - ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 343)
- ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 kwietnia 2016 r. zmieniające roz-

porządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 610)

- ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 sierpnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1270)
- ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 marca 2015 r. w sprawie elementów krajobrazu uznawanych za część kwalifikującego się obszaru działki rolnej oraz ich szerokości (Dz. U. z 2015 r. poz. 336)
- ❑ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 marca 2015 r. w sprawie określenia maksymalnego zagęszczenia drzew (Dz. U. z 2015 r. poz. 338)
- ❑ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23).

użytki rolne w rozumieniu art. 2 ust. 1 akapit drugi lit. f rozporządzenia nr 1305/2013, zwane dalej „użytkami rolnymi” - oznaczają każdy obszar zajmowany przez grunty orne, trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe lub uprawy trwałe; obszar zatwierdzony w rozumieniu art. 2 ust. 1 akapit drugi pkt 23 lit. b rozporządzenia nr 640/2014, zwany dalej „obszarem zatwierdzonym” - obszar, w odniesieniu do którego spełniono wszystkie kryteria kwalifikowalności lub inne obowiązki związane z warunkami przyznania pomocy;

grunty orne w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. f rozporządzenia nr 1307/2013, zwane dalej „gruntami ornymi” - oznaczają grunty uprawiane w celu produkcji roślinnej lub obszary dostępne dla produkcji roślinnej, ale ugorowane, w tym obszary odłogowane bez względu na to, czy grunty te znajdują się pod uprawą szklarniową lub pod stałym bądź ruchomym przykryciem;

działka rolna w rozumieniu art. 67 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1306/2013, zwana dalej „działką rolną” - oznacza zwarty obszar gruntu, zadeklarowany przez jednego rolnika i obejmujący nie więcej niż jedną grupę upraw; jednakże w przypadku gdy wymagana jest oddzielna deklaracja użytkowania pewnego obszaru w ramach grupy upraw, działka rolna podlega w razie konieczności dalszemu wyznaczeniu na podstawie tego konkretnego użytkowania, minimalna powierzchnia działki rolnej kwalifikującej się do przyznania płatności wynosi 0,1 ha.

Od 2016 roku, w przypadku płatności ekologicznej (PROW 2014-2020), możliwe jest deklarowanie jako jednej działki rolnej kilku przylegających do siebie upraw, deklarowanych jako grupa upraw RE, pod warunkiem, że wszystkie uprawy na tej działce rolnej należą do tej samej grupy upraw (ten sam wariant lub pakiet, jeżeli pakiet nie obejmuje wariantu).

Uprawa w rozumieniu art. 44 ust. 4 rozporządzenia nr 1307/2013 - oznacza uprawę dowolnego z różnych rodzajów zdefiniowanych w klasyfikacji botanicznej upraw; uprawę dowolnego gatunku w przypadku *Brassicaceae*, *Solanaceae* i *Cucurbitaceae*; grunt ugorowany; trawę lub inne pastewne rośliny zielne; Uprawy ozime i uprawy jare uważa się za odrębne, nawet jeśli należą do tego samego rodzaju.

zobowiązanie ekologiczne - zobowiązanie o którym mowa w art. 29 rozporządzenia nr 1305/2013, obejmujące użytki rolne zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej w ramach danego pakietu lub wariantu, objęte obszarem zatwierdzonym, a w przypadku jeżeli różnica między całkowitym obszarem zatwierdzonym, a całkowitym obszarem zgłoszonym do płatności jest mniejsza lub równa 0,1 ha (art. 18 ust. 6 akapit drugi rozporządzenia nr 640/2014) - użytki rolne zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności ekologicznej w ramach danego pakietu lub wariantu, objęte obszarem zatwierdzonym.

trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. h rozporządzenia nr 1307/2013, zwane dalej „trwałymi użytkami zielonymi” - grunty wykorzystywane do uprawy traw lub innych pastewnych roślin zielnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych), które nie były objęte płodozmianem danego gospodarstwa rolnego przez okres pięciu lat lub dłużej; mogą one obejmować inne gatunki, takie jak krzewy lub drzewa, które mogą nadawać się do wypasu, pod warunkiem że zachowano przewagę traw i innych pastewnych roślin zielnych.

Jednostki certyfikujące - są to podmioty upoważnione do działania w rolnictwie ekologicznym. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2015 r., poz. 497) jednostki certyfikujące przyjmują zgłoszenie podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego.